

Живея между две култури - 2020
Избрани творби на деца и юноши на тема
“Глаголица - знаците, които говорят и обединяват”



Съдържание:

София Чимова, 7. клас	2
Адам Матлак, 6. клас	5
Адам Матлак, 6. клас	6
Встъпление.....	7
Филип Павелка, 7. клас	8
Матуш Дубравка, 8. клас	10
Александър Ботев, 5. клас	11
Матей Пабиш, 8. клас	12
Елишка Куцка, 5 клас.....	13
Александер Душан Хуцко, 8. клас	14
Алмар Айдън, 7. клас	15
Моника Алжбета Халахиова, 8. клас.....	16
Юрай Кришка, 5. клас	17
Даниела Гогорова, 8. клас.....	18
Кристиян Шински, 5. клас	19
Мартина Атанасова, 8. клас.....	20
Бруно Потурнай, 7. клас	21
Лукаш Червенка, 7. клас	22
Сара Ронайова, 8. клас	24
Филип Павелка, 7. клас	25
Теодор Крива, 8. клас.....	26
Александър Ботев, 5. клас	27
Кристина Розенбергер, 8. клас.....	28
Емма-Тереза Спиевакова и Мария Иванова, 6. клас.....	29
Анастасия Чигарева, 8. клас	30
Емма, Кристиан, Елишка, Марта и Симон, 5. клас	31
Александър Ботев, 5. клас	32
Филип Павелка, 7. клас	33
Юрай Кришка, 5. клас	34
Ондрей Талло, 5. клас	35
Ондрей Талло, 5. клас	36
Марко Карабут, 5. клас	37
Валерия Вашекова, 7. клас	38
Филип Павелка, 7. клас	39
Нина Байчезова, 7. клас	40
Кристина Зайцева, 7. клас	41
Бейза Хайридин, 10. клас.....	42
Бруно Потурнай, 7. клас	43
Кристиян Шински, 5. клас	44
Заключение	45
Филип Павелка, 7. клас	46



София Чимова, 7. клас | Sofia Čimová, 7. trieda

Obsah:

Sofia Čimová, 7. trieda	2
Adam Matlak, 6. trieda.....	5
Adam Matlak, 6. trieda.....	6
Filip Pavelka, 7. trieda.....	8
Úvod.....	9
Matúš Dúbravka, 8. trieda	10
Alexander Botev, 5. trieda	11
Matej Pabiš, 8. trieda	12
Eliška Kucká, 5. trieda.....	13
Alexander Dušan Hucko, 8. trieda	14
Almar Aidun, 7. trieda	15
Monika Alžbeta Halahijová, 8. trieda.....	16
Juraj Kriška, 5. trieda.....	17
Daniela Gogorová, 8. trieda	18
Kristián Šinský, 5. trieda.....	19
Martina Atanasova, 8. trieda	20
Bruno Poturnaj, 7. trieda	21
Lukáš Červenka, 7. trieda.....	22
Sara Ronajová, 8. trieda.....	24
Filip Pavelka, 7. trieda.....	25
Teodor Kriva, 8. trieda	26
Alexander Botev, 5. trieda	27
Kristína Rossenberger, 8. trieda.....	28
Emma Tereza Spievaková a Mária Ivanova, 6. trieda	29
Anastasija Čigareva, 8. trieda	30
Emma, Kristián, Eliška, Marta a Simon, 5. trieda	31
Alexander Botev, 5. trieda	32
Filip Pavelka, 7. trieda.....	33
Juraj Kriška, 5. trieda.....	34
Ondrej Tallo, 5. trieda	35
Ondrej Tallo, 5. trieda	36
Marko Karabut, 5. trieda.....	37
Valéria Vašeková, 7. trieda	38
Filip Pavelka, 7. trieda.....	39
Nina Bojčevová, 7. trieda	40
Kristína Zajcevoová, 7. trieda.....	41
Bejza Chajridin, 10. trieda.....	42
Bruno Poturnaj, 7. trieda.....	43
Kristián Šinský, 5. trieda.....	44
Záver	45
Filip Pavelka, 7. trieda.....	46

В сборника са включени литературни и художествени творби на ученици от Българско училище „Христо Ботев“ в гр. Братислава, участници в конкурс „Живея между две култури – 2020“ на тема „Глаголица - знаците, които говорят и обединяват“.

Благодарим за съдействието и отзивчивостта на директорката г-жа Даниела Дойнова, както и на учителите г-жа Павлинка Ценова, г-жа Йорданка Недялкова и г-н Атанас Велков.

Превод на словашки език: д-р. Катарина Седлакова

Рисунок на корицата: Бруно Потурнай, 7. клас

Графика: Маг. Арт. Христина Табакова

Печат: Агенция за образование и наука, 2020 г., гр.Братислава

Сборникът се издава от Гражданско сдружение „Приятели на БСУ “Христо Ботев“ в Братислава“ с финансовата подкрепа на Фонда за подпомагане на културното развитие на националните малцинства на Словашката република.

Zbierka obsahuje literárne a výtvarné diela žiakov Bulharskej školy Christa Boteva v Bratislave, zúčastnených v súťaži Žijem medzi dvomi kultúrami - 2020, na tému Hlaholika – znaky, ktoré hovoria a spájajú.

Týmto chceme poďakovať za ochotu a spoluprácu pani riaditeľke Daniele Doinovej, učiteľom – pani Pavlinke Cenovej, pani Yordanke Nedjalkovej a pánovi Atanasovi Velkovovi.

Preklad do slovenského jazyka: PhDr., PhD. Katarína Sedlaková

Kresba na obálke: Bruno Poturnaj, 7. trieda

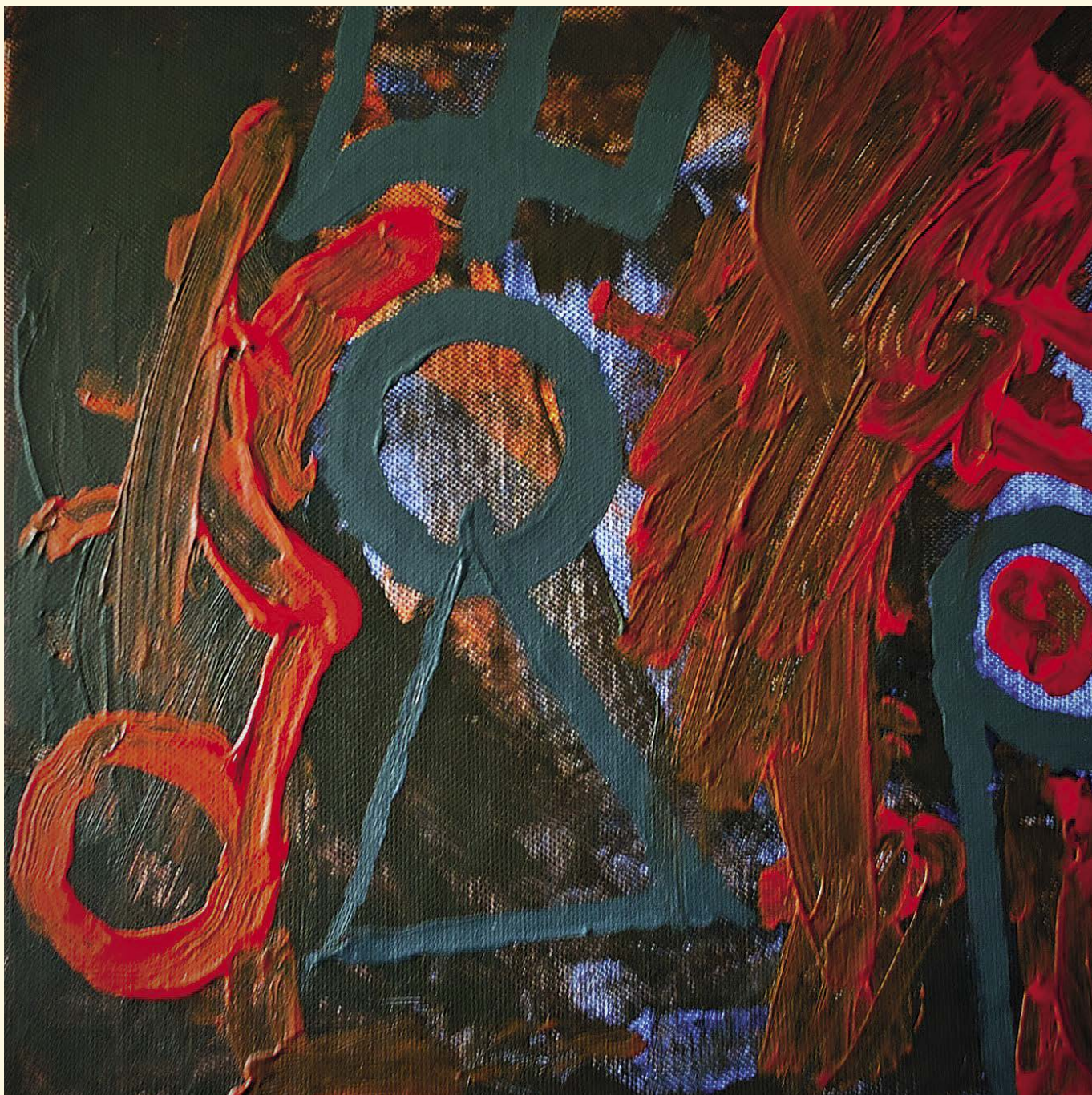
Grafické spracovanie : Mgr. Art. Christina Tabakova

Tlač: SEA – Agentúra pre vzdelanie a vedu, 2020, Bratislava

Zbierku diel vydáva Občianske združenie priateľov Bulharskej školy Christa Boteva v Bratislave s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín Slovenskej republiky.



Адам Матлак, 6. клас | Adam Matlak, 6. trieda



Адам Матлак, 6. клас | Adam Matlak, 6. trieda

Встъпление

България и Словакия са две държави силно свързани с мисионерското дело на светите братя Кирил и Методий. Неразривните връзки между тях се основават на духовния мост, изграден от славянските писмена. Те са общият корен, който дълбоко пази спомена за миналото и дава живителна енергия за бъдещето.

България и Словакия – еднакви черти, еднакви белези, еднакъв корен. Това единно начало – славянското, намира изява по неповторим начин в Българското средно училище „Христо Ботев“ в град Братислава. Български и словашки ученици създават уникална атмосфера на национална специфика и славянска близост.

Израз на славянското единство в слово и багри е съвместният проект „Глаголица – знаците, които говорят и обединяват“ на нашето училище и гражданското сдружение „Приятели на Българското училище в Братислава“.

Учениците пресътвориха в картини глаголицата като посланик на славянския език без граници. Разкриха смисъла и внушението на всяка черта и резка чрез багри и форми. Организираха литературна работилница за стихове. Чрез силата на словото пресъздадоха самобитността на азбуката, която обединява земи и вяра. Подготвиха книжка с лично творчество, която представяме на Вашето внимание.



Филип Павелка, 7. клас | Filip Pavelka, 7. trieda

Úvod

Bulharsko a Slovensko sú dve krajiny pevne spojené misiou svätých bratov Cyrila a Metoda. Nerozlučné putá medzi nimi sú založené na duchovnom moste vybudovanom slovanskými písmenami. Tie sú spoločným koreňom, ktorý hlboko stráži spomienku na minulosť a dáva životnú energiu budúcnosti.

Bulharsko a Slovensko – rovnaké črty, rovnaké jazvy, rovnaký pôvod. Tento spoločný základ – slovanstvo, neopakovateľným spôsobom nachádza vyjadrenie v Bulharskej strednej škole Christa Boteva v Bratislave. Bulharskí a slovenskí žiaci vytvárajú unikátnu atmosféru národnej identity a slovanskej spolupatričnosti.

Výrazom slovanskej jednoty v slove a farbe je spoločný projekt Hlaholika – znaky, ktoré hovoria a spájajú našej školy a Občianskeho združenia priateľov Bulharskej školy v Bratislave.

Žiaci zachytili v obrazoch hlaholiku ako veľvyslanca slovanského písma bez hraníc. Našli zmysel a náznak každej črty a ťahu prostredníctvom farby a formy. Zorganizovali literárnu dielňu poézie. Silou slova opätovne pripomenuli jedinečnosť písma, ktoré zjednocuje krajiny a náboženstvá. Pripravili knihu vlastnej tvorby, ktorú vám dávame do pozornosti.

ГЛАГОЛИЦАТА – РАЗКАЗ ЗА ГРАМОТНОСТТА

Матуш Дубравка, 8. клас

Замислям се какъв би бил света без писменост? Свят от неграмотни, безпросветни хора. Питам се как бихме предали на следващото поколение нашите знания? Въпросът е реторичен – без писменост е невъзможно. Осъзнавам важността на буквите и езика за историята.

Азбуката глаголица е най-значимото постижение в културата и паметта на славянството. Разглеждам я и с интерес откривам, че всички букви са оформени около основните елементи – кръст, триъгълник и кръг. Кръстът е символ на християнството, триъгълникът – на Светата Троица, а кръгът изразява безкрайността, вечността и божеството. Разбирам защо е смятана за свещено писмо, използвано за „божиите“ книги.

Глаголицата е разказ за грамотността, скрито послание към народа. Светите братя поясняват защо са нужни буквите и какъв е техният смисъл. Как да се ползва творението им и накъде ще ни поведе родното слово.

Демократично за времето си е славяните да могат да четат и пишат на роден език. Далновидно за поколенията е да се запазят словото и знанието на народа.

HLAHO LIKA – PRÍBEH O VZDELANÍ

Matúš Dúbravka, 8. trieda

Premýšľam nad tým, akoby svet vyzeral, keby nebolo písmen? Svet nevzdelaných, neosvietených ľudí. Kladiem si otázku, ako by sme ďalšej generácii odovzdali naše vedomosti? Otázka je rétorická – bez písma to nie je možné. Uvedomujem si dôležitosť písmen a jazyka pre históriu.

Hlaholika je najvýznamnejším počínom v kultúre a pamäti slovanstva. Prezerám si ju a so záujmom objavujem, že všetky písmená sú vytvorené pomocou troch základných prvkov – kríž, trojuholník a kruh. Kríž je symbolom kresťanstva, trojuholník – Svätej Trojice a kruh vyjadruje nekonečnosť, večnosť a božstvo. Pochopil som, prečo je považovaná za sväté písmo, ktoré bolo používané v svätých knihách.

Hlaholika je príbehom o vzdelaní, skrytým odkazom národa. Svätí bratia vysvetľujú, prečo sú písmená potrebné a aký je ich zmysel. Ako sa ich tvorba používa a kam nás vedie rodné slovo.

Demokratickým prejavom v danom čase bolo, že Slovania mohli čítať a písať v rodnom jazyku. Prezieravé, vzhľadom na nasledujúce generácie, že si zachovali slovo a múdrosť národa.



Александър Ботев, 5. клас | Alexander Botev, 5. trieda

ЧУДОТО ГЛАГОЛИЦА

Матей Пабиш, 8. клас

Замислям се, ако някой ме попита защо азбуката е толкова важна, какво бих отговорил?

Бих започнал с това, че старобългарската азбука е основата на книжовността не само на българския, но и на другите славянски езици.

Ще продължа с това, че за мен азбуката е истинско чудо. Чудо, чрез което можем да пишем и четем на майчин език. Чудо, чрез което изразяваме силата и красотата на родната реч и език!

Когато се докосвам до славянската азбука, мигновено си представям образите на светите братя Кирил и Методий. През девети век те сътворяват първата българска азбука, наречена глаголица. Създаденото от тях кара хората да им се прекланят през вековете и до днес.

„Аз зная буквите и животът със знанието е добър...“ ни казва славянското а, б, в“.

Глаголицата е съвършен езиков образец, с който трябва да се гордеем, за да съхраним родния език и култура за бъдещето!

ZÁZRÁK HLÁHOLIKÁ

Matej Pabiš, 8. trieda

Rozmýšľam nad tým, čo by som povedal, keby sa ma niekto opýtal, prečo je písmo také dôležité?

Začal by som tým, že staroslovienske písmo je základom písomnosti nielen bulharskej, ale aj iných slovanských jazykov.

Pokračoval by som tým, že pre mňa je písmo skutočným zázrakom. Zázrakom, prostredníctvom ktorého môžeme písať a čítať v materinskom jazyku. Zázrakom, ktorým vyjadrujeme silu a krásu rodnej reči a jazyka!

Keď sa dostávam do kontaktu so slovanským písmom, v tej chvíli si predstavujem obrazy svätých bratov Cyrila a Metoda. V deviatom storočí vytvorili prvé bulharské písmo, nazvané hlaholika. Ich dielo núti ľudí k úcte celé storočia až dodnes.

„Poznám písmená a život naplnený vzdelaním je dobrý...“ hovorí slovanská abeceda.

Hlaholika je dokonalou jazykovou formou, na ktorú musíme byť hrdí, aby sme uchovali rodný jazyk a kultúru pre budúcnosť!



Елишка Куцка, 5. клас | Eliška Kucká, 5. trieda

В НАЧАЛОТО БЕ СЛОВОТО

Александер Душан Хуцко, 8. клас

„В началото бе словото и словото бе у Бога, и Бог бе словото“.

Така започва Библията, за да ни внуши мощта на думите, огромната сила на казаното. Словото подрежда нещата във вселената, населява с хармония и красота, с душа и разум.

Думата „азбука“ произлиза от имената на първите две букви - азъ и боукъи. В превод от прабългарски „азъ“ означава памет, „алем“ е първи, „аан“ – бог или небе. Затова Кирил и Методий съзнателно поставят на челно място буквата А като символ на начало и самосъзнание.

NA ZAČIATKU BOLO SLOVO

Alexander Dušan Hucko, 8. trieda

„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha, a to Slovo bolo Boh“.

Tak začína Biblia, aby nás upozornila na silu slov, obrovskú silu vysloveného. Slovo usporadúva celý vesmír, napĺňa harmóniou a krásou, citom a rozumom.

Slovo „abeceda“ pochádza od názvov prvých dvoch písmen - азъ а боукъи. V preklade do staroslovienciny азъ znamená pamäť, алем je prvý, аан – boh alebo nebo. Preto Cyril a Metod vedome na prvé miesto umiestnili písmeno A ako symbol začiatku a sebauvedomenia.



Алмар Айдын, 7. клас | Almar Aidun, 7. trieda

ПРИКАЗКАТА ГЛАГОЛИЦА

Моника Алжбета Халахиова, 8. клас

Глаголицата е нещо повече от азбука. Тя е приказка. Тази уникална приказка продължава и днес да ни глаголи, тоест да ни говори: „Аз буки, веди глаголати!“. Преведена на съвременен български език, тя звучи така:

„Помни буквите, учи да говориш! Добре е да живееш здраво на земята! Защото, както хора мислите, наша е Той опора. Изричай словото твърдо! Нагоре всеки да лети! Върви! Избягвай червея! Покорявай висотите! Ти мъж, ти юноша, вие хора! Човече! С ум и разум! Във вярна посока и с ясно съзнание! Напред! Слава!“.

Старобългарската глаголическа азбука крие вековната българска и славянска сила. Делото, което ни завещава светлина и единство!

ROZPRÁVKA HLAHOLIKA

Monika Alžbeta Halahijová, 8. trieda

Hlaholika je viac ako len abeceda. Je to rozprávka. Táto úžasná rozprávka pokračuje aj dnes, aby nám hlaholila, teda, aby nám hovorila: „Аз буки, веди глаголати!“. V preklade do dnešného jazyka by sa dalo povedať:

„Pamätaj si písmená, uč sa rozprávať! Ži zdravo na zemi! Pretože tak, ako vy, ľudia myslíte, On je našou oporou. Vyslovuj slovo pevne! Hore nech každý letí! Kráčaj! Obíď červíka! Zdolávaj výšky! Ty, muž, ty, mládenec, vy, ľudia! Človek! S myslou a rozumom! Správnym smerom a s jasným vedomím! Vpred! Sláva!“.

Staroslovienska hlaholská abeceda ukrýva stáročnú bulharskú a slovanskú silu. Dielo, ktoré nám odkázalo svetlo a jednotu!



Юрай Кришка, 5. клас | Juraj Kriška, 5. trieda

СИЛАТА НА СЛОВОТО ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

Даниела Гогорова, 8. клас

Благодарение на азбуката българският народ се е съхранил през вековете. Славянското слово запазва националния дух и съзнание в най-тъмните периоди от историята.

Многобройни са примерите за силната обич към азбуката. Защитата на Константин-Кирил Философ в пространното му житие, пламенното слово на Черноризец Храбър в „За буквите“. Езикът запазва историята на българите чрез епохалната творба на Паисий Хилендарски. Неговата „историйца“ кара всеки да се чувства горд, че е българин, че може да чете и пише със славянски букви. Искрата на Паисиевото дело разпалва огъня на родолюбието. Чрез одата си „Българският език“ Вазов издига езика до нещо свято. Именно азбуката показва изящството и силата на словото!

Глаголицата е свещено дело, което ни дарява светлина и единство с природата! Тя е нещо повече от азбука. Тя е приказка. Тази уникална приказка продължава и днес да ни говори: „Аз буки, веди глаголати!“

SILA SLOVA PO STÁROČIA

Daniela Gogorová, 8. trieda

Vďaka abecede sa bulharský národ zachoval po stáročia. Slovanské slovo uchovalo jeho národný duch a povedomie počas najtemnejších období histórie.

Početné sú príklady vrúcnej lásky k písmu. Obhajoba Konštantína-Cyrila Filozofa v jeho rozsiahlom životopise, plamenné slovo Za bukвите Černorizca Chrabra. Jazyk si história Bulharov uchovala prostredníctvom významnej tvorby Pajsija Chilendarského. Jeho istorijca núti všetkých cítiť hrdosť byť Bulharom, čítať a písať slovan-skými písmenami. Iskra Pajsiovho diela rozpaľuje oheň vlastenectva. V óde Bulharský jazyk Ivan Vazov vyzdvihuje jazyk ako niečo posvätné. Práve písmo poukazuje na lesk a silu slova!

Hlaholika je sväté dielo, ktoré nám dáva svetlo a vedie nás k jednote s prírodou! Je to viac ako abeceda. Je to rozprávka. Táto úžasná rozprávka pokračuje aj dnes, aby nám povedala: „Аз буки, веди глаголати!“



Кристиан Шински, 5. клас | Kristián Šinský, 5. trieda

ГЛАГОЛИЦАТА – ДУХОВЕН МОСТ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И СЛОВАКИЯ

Мартина Атанасова, 8. клас

Между България и Словакия има дълбок и здрав духовен мост, който се основава на великото дело на светите братя Кирил и Методий и техните ученици.

Откривам много прилики в историята и езика, традициите и културата на двете държави. Не само общия етнически корен – славянството, е неразривната връзка между народите. Имат близка култура и духовност, еднаква религия – християнството. А делото на светите братя Кирил и Методий и техните ученици е здравата спойка помежду им. Славянската азбука се превръща в стабилна основа за изграждането на големия славянски дом.

Връзките на България и Словакия не могат да се отрекат. Можем да се огледаме – еднакви черти, еднакви белези. Коренът е един и същ – славянски. А корен, който живее в земята, не се погребва. От общата пръст се набира жизненост и енергия.

България и Словакия – близки и далечни. Когато се доближа до тях, мога да се припозная себе си. Като дете на смесен брак усещам близостта на двата народа. Аз нося единството на език, вяра и любов. Огромната любов на богатата славянска душа.

HLANOLIKA – DUCHOVNÝ MOST MEDZI BULHARSKOM A SLOVENSKOM

Martina Atanasova, 8. trieda

Medzi Bulharskom a Slovenskom je hlboký a silný duchovný most, ktorý je založený na veľkom diele svätých bratov Cyrila a Metoda a ich žiakov.

Nachádzam mnohé podobnosti v dejinách a jazyku, tradíciách a kultúre oboch krajín. Nielen spoločný etnický základ – slovanstvo, je nerozdeliteľným spojivom medzi oboma národmi. Majú blízku kultúru a duchovný základ, spoločné náboženstvo – kresťanstvo. Dielo svätých bratov Cyrila a Metoda a ich žiakov je silným spojivom medzi nimi. Slovenská abeceda sa stala pevným základom pri vytvorení veľkého slovanského domu.

Vzťahy medzi Bulharskom a Slovenskom nemožno poprieť. Môžeme si všimnúť – rovnaké črty, rovnaké jazyky. Koreň je jeden a ten istý – slovanský. A koreň, ktorý v zemi žije, sa nepochováva. Zo spoločnej hrudy čerpá životaschopnosť a energiu.

Bulharsko a Slovensko – blízke a vzdialené. Keď sa k nim priblížim, vidím sama seba. Ako dieťa zo zmiešaného manželstva cítim blízkosť oboch národov. Nosím v sebe jednotu jazyka, viery a lásky. Obrovskú lásku bohatej slovanskej duše.



Бруно Потурнай, 7. клас | Bruno Poturnaj, 7. trieda





Лукаш Червенка, 7. клас | Lukáš Červenka, 7. trieda

НАЧАЛОТО

Сара Ронайова, 8. клас

В края на IX век двамата византийски книжовници Константин-Кирил и Методий са изпратени във Великоморавия (част от която е днешна Словакия) да проповядват християнството на славянски език. За превода на богослужебните книги Константин-Кирил създава първата славянска азбука – глаголицата.

Глаголическата писменост е построена върху ясни правила. Създадена е върху християнски идеи и символи. В себе си има фигура, която съдържа кръг, кръст и триъгълник. Чрез този модул могат да се изпишат всички глаголически знаци. Сякаш цялата глаголица се съдържа в този модул. Той символизира “Аз съм Бог Исус Христос от началото до края”.

Ако е вярно твърдението, че Константин-Кирил Философ пише азбуката за една вечер, значи това е дело на един дъх. Спонтанно, неспирно, велико.

ZAČIATOK

Sara Ronajová, 8. trieda

Koncom 9. storočia dvaja byzantskí učitelia Konštantín-Cyril a Metod boli vyslaní na Veľkú Moravu (časť ktorej je dnešné Slovensko), aby kázali kresťanstvo v slovanskej reči. Pre preklad liturgických kníh Konštantín-Cyril zostavuje prvú slovanskú abecedu – hlaholiku.

Hlaholské písmo je vytvorené na základe jasných pravidiel. Hlaholika bola zostavená na základe kresťanských ideí a zo symbolov. Obsahuje model, ktorý pozostáva z kruhu, kríža a trojuholníka. Prostredníctvom tohto modelu je možné zapísať všetky znaky hlaholiky. Akoby sa celá hlaholika nachádzala v tomto modeli, ktorý symbolizuje Ja som Boh, Ježiš Kristus od začiatku do konca.

Ak je pravdivé tvrdenie, že Konštantín-Cyril Filozof napísal abecedu za jeden večer, potom je to dielo na jeden dych. Spontánne, nekončiace, veľké.



Филип Павелка, 7. клас | Filip Pavelka, 7. trieda

ИСТОРИЯТА

Теодор Крива, 8. клас

Първата българска азбука – глаголицата, е създадена в периода от 855 г. до 862 г. от гениалния филолог Константин-Кирил Философ. Това е и първата позната славянска азбука. Предназначението ѝ е за превод на църковна литература от гръцки на български език.

През 862 г. византийският император Михаил III нарежда на братята Константин и Методий да създадат християнска литература на славянски език. Константин Философ е започнал работа над азбуката още през 855 г. в манастира на планината Олимп.

През 863 г. по молба на великоморавския княз Ростислав двамата братя са изпратени на мисия във Великоморавия, за да покръстят западните славяни и да организират богослужение. Новата азбука глаголицата е използвана за държавни религиозни документи и книги и за обучение на ученици в създадената Великоморавска академия.

През септември 885 г. пап Стефан V издава була, с която забранява богослужението на славянски език, а великоморавският княз Святополк защитава интересите на Франкската империя. Това довежда до прогонването на учениците на Константин – Кирил Философ и Методий през 886 г. от пределите на Моравия. Те намират радушен прием в двора на княз Борис в България, където глаголицата получава широко разпространение. С глаголица са пишели старобългарските книжовници от IX, X и XI век.

DEJINY

Teodor Kriva, 8. trieda

Prvá abeceda – hlaholika, bola vytvorená v období od roku 855 do roku 862 geniálnym filológom Konštantínom-Cyriľom Filozofom. Je to zároveň aj prvá známa slovanská abeceda. Bola vytvorená pre preklad cirkevnej literatúry z gréčtiny do staroslovienčiny.

V roku 862 byzantský imperátor Michal III. nariadil bratom Konštantínovi a Metodovi, aby vytvorili kresťanskú literatúru v slovanskom jazyku. Konštantín Filozof začal prácu na abecede ešte v roku 855 v kláštore na hore Olymp.

V roku 863 na žiadosť veľkomoravského panovníka Rastislava boli bratia vyslaní na misiu na Veľkú Moravu, aby pokrstili západných Slovanov a viedli liturgiu. Nová abeceda bola používaná v oficiálnych náboženských textoch a knihách a pri vzdelávaní žiakov vo vytvorenej Veľkomoravskej akadémii.

V septembri roku 885 pápež Štefan V. vydal bulu, ktorou zakázal bohoslužby v slovanskom jazyku, a veľkomoravský panovník Svätopluk zastával záujmy Franskej ríše. To viedlo k vyhnaníu žiakov Konštantína-Cyriľa Filozofa a Metoda v roku 886 z územia Veľkej Moravy. Útočisko našli na dvore Borisa v Bulharsku, kde dostala hlaholika veľký priestor. Hlaholikou písali vzdelanci od 9., 10. a 11. storočia.



Александър Ботев, 5. клас | Alexander Botev, 5. trieda

ГЛАГОЛИЦАТА ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

Кристина Розенбергер, 8. клас

Глаголицата е оригинален авторски труд. В нея всяка буква отговаря на един звук, дори буквите за близки звукове имат сходни очертания. Затова глаголицата е смятана за най-съвършената графична система от древни времена до днес.

Константин-Кирил създава глаголицата на солунското славянско наречие. Използват се възможностите на речта и се отразява говора на българските славяни от Солунско през IX век. Хилядолетният традиционен гръцки език се преработва в разговорна българска реч. Създаденият книжовен език по етническа принадлежност и произход е български.

Глаголическата писменост разцъфтява в книжовните средища край Плиска, Преслав и Охрид. Старобългарски е най-големият средновековен акростих (440 стиха), който е дело на Константин Преславски и първоначално е създаден на глаголица.

Глаголически ръкописи се пренасят и в Киевска Рус през X в. при покръстването. Глаголицата е ревностно запазена в Далмация и Хърватска, където съществува десет века. През XIX в. папа Лъв XIII е принуден да разреши книгопечатането на глаголически произведения под натиска на духовенството, което пази и уважава глаголическата традиция.

HLAHO LIKA STOROČIAM I

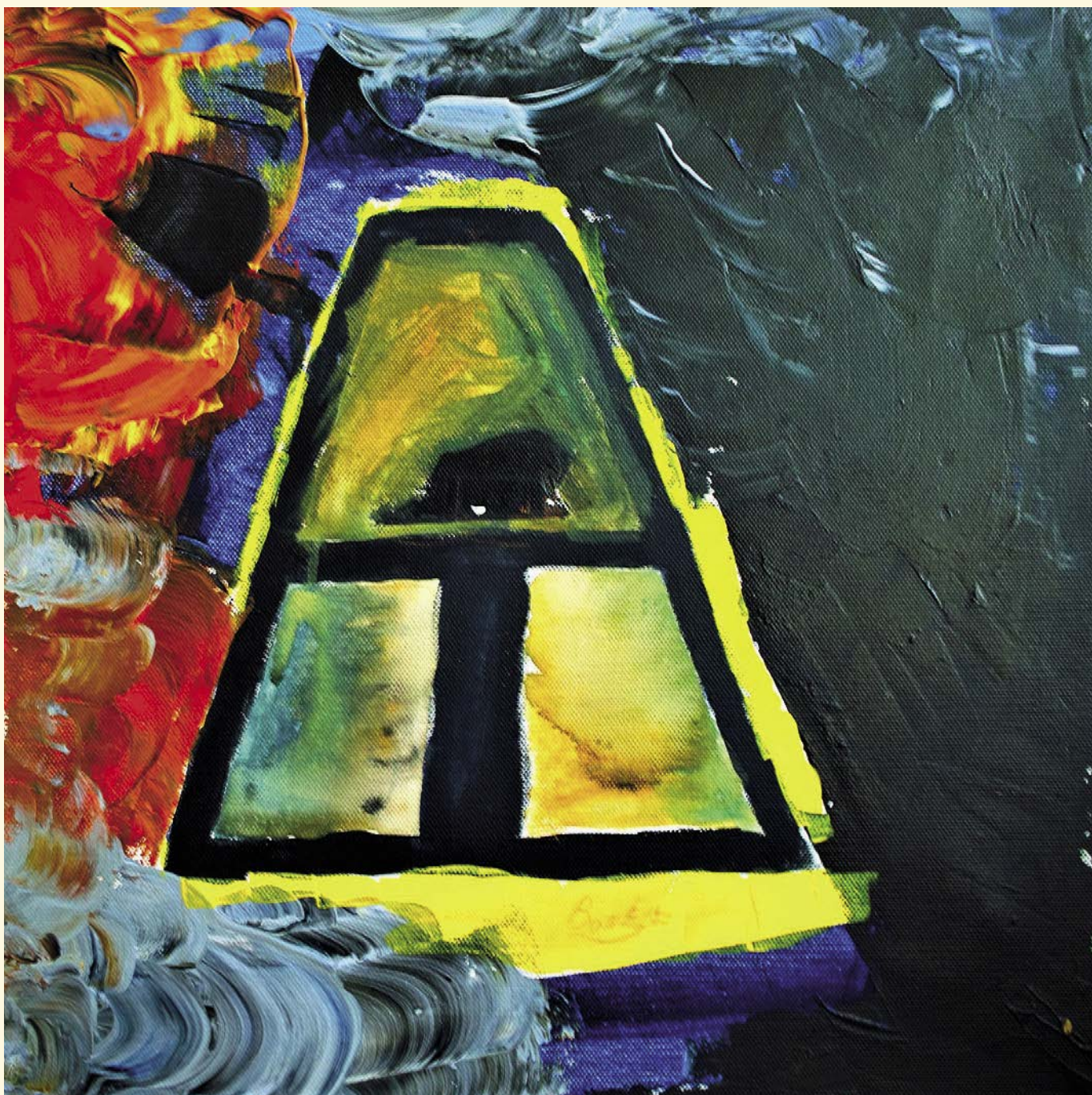
Kristína Rossenberger, 8. trieda

Hlaholika je originálna autorská práca. Každému písmenu zodpovedá jeden zvuk, dokonca písmená pre podobné zvuky majú aj zhodné vlastnosti. Z toho dôvodu pokladám hlaholiku za najdokonalejší grafický systém od najstarších čias dodnes.

Konštantín-Cyril vytvoril hlaholiku na základe slovanského dialektu z okolia Solúna. Využívajú sa možnosti reči a uplatňuje sa nárečie bulharských Slovanov od Solúna v 9. storočí. Z tisícročného tradičného gréckeho jazyka sa stala hovorená bulharská reč. Vytvorený spisovný jazyk vzhľadom na svoj etnických základ a pôvod je bulharský.

Slovanská písomnosť dosiahla svoj rozkvet v literárnych centrách - Pliska, Preslav a Ochrid. Staroslovienčina má najväčší stredoveký akrostych (440 veršov), ktorý je dielom Konštantína Preslavského a pôvodne bol vytvorený v hlaholike.

Hlaholské rukopisy boli prenesené aj na Kyjevskú Rus v 10. storočí pri jej pokrstení. Hlaholika bola dôsledne zachovaná v Dalmácii a v Chorvátsku, kde sa udržala desať storočí. V 19. storočí pápež Lev XIII. bol prinútený povoliť kníhtlač hlaholských diel pod vplyvom duchovenstva, ktoré zachováva a ctí si hlaholskú tradíciu.



Емма-Тереза Спиевакова и Мария Иванова, 6. клас | Emma Tereza Spievaková a Mária Ivanova, 6. trieda

АКРОСТИХ ЗА ГЛАГОЛИЦАТА

Анастасия Чигарева, 8. клас

Аз искрено и мъдро преоткривам
буквите славянски за
велико и свещено дело
говорят те през вековете
доброто смело запазете
единството е силата безспорна
живейте в хармония и цялост
земята и природата пазете
и за бъдещите хора съхранете.

AKROSTYCH PRE HLAHOLIKU

Anastasija Čigareva, 8. trieda

Aj ja úprimne a múdro znovu objavujem
Budúcnosť slovanských písmen ako
Velké a sväté dielo
Galériu ich hlaholu storočiami
Dobre smelo zachovajte
Echo jednoty a sily nespornej
Žite v harmónii a celosti
Zem a prírodu chráňte
I pre budúce generácie uchovajte.



Емма, Кристиан, Елишка, Марта и Симон, 5. клас | Emma, Kristián, Eliška, Marta a Simon, 5. trieda

СОЛУНСКИТЕ БРАТЯ

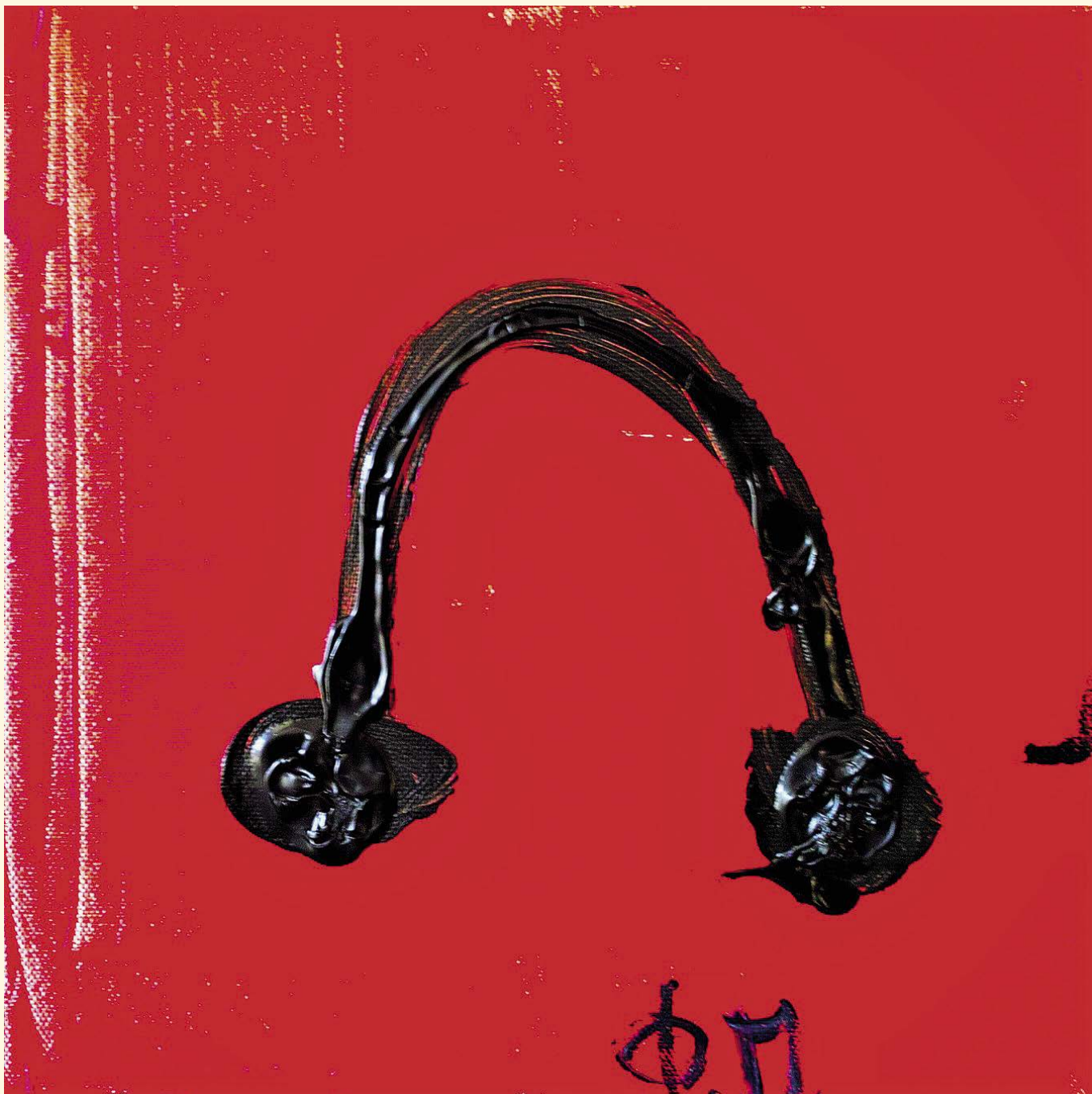
Александър Ботев, 5. клас

Славим делото на Кирил и Методий,
славни братя, славни времена...
Днес ще бързам да накича с цвете,
светлите им, чисти имена.
Букви са ни дали, дело свято,
осветили тъмния ни път.
Път, по който ще вървим сърцато,
докато ни има на света!

SOLÚNSKI BRATIA

Alexander Botev, 5. trieda

Slávime dielo Cyrila a Metoda,
slávni bratia, slávne časy...
Ponáhľam sa ozdobiť kvetmi,
ich svetlé a čisté mená.
Písmená nám dali sväté dielo,
osvetlili našu temnú cestu.
Cestu, po ktorej pôjdeme šťastne,
kým bude svet svetom!



Филип Павелка, 7. клас | Filip Pavelka, 7. trieda

КИРИЛ И МЕТОДИЙ

Юрай Кришка, 5. клас

Мама днес разказа ми за тях,
колко мъдри и велики са били.
Как със много труд до късен час,
сътворили азбука за нас.

Кирил и Методий – имена,
близки, свидни и благословени.
Образът им днес ще почета,
със свещичка и любов в сърцето.

CYRIL A METOD

Juraj Kriška, 5. trieda

Mama mi dnes rozprávala,
akí múdri a veľkí boli.
Ako ťažko do neskorého času,
vytvorili abecedu našu.

Cyril a Metod – mená,
blízki, láskaví a požehnaní.
Ich obraz si dnes pripomeniem,
so svetielkom a láskou v srdci.



Ондрей Талло, 5. клас | Ondrej Tallo, 5. trieda

СЛАВЯНСКИТЕ ПЪРВОУЧИТЕЛИ

Ондрей Талло, 5. клас

Ден на буквите празнувам,
ден на Кирил и Методий.
Те учители са мили,
буквите са ни дарили.

Азбуката те създали,
с обич ни я завещали
и сега с красиво цвете,
ще закича аз портрета.

SLOVANSKÍ PRAUČITELIA

Ondrej Tallo, 5. trieda

Deň písmen slávim,
deň Cyrila a Metoda.
Tí učitelia milí,
písmená nám vytvorili.

Abecedu darovali,
s láskou nám ju odovzdali.
A ja teraz krásnym kvetom,
ozdobím ich obraz s portrétom.



Марко Карабут, 5. клас | Marko Karabut, 5. trieda

ДЕЛОТО НА КИРИЛ И МЕТОДИЙ

Валерия Вашекова, 7. клас

Гордеем се, когато чуем тези имена,
радост носят техните дела.
Прославени са в нашите земи,
Кирил и Методий, братята добри.

Глаголица свещена сътвориха,
букви за славяните откриха.
Божественото дело на земята,
сбъдна на народите мечтата.

DIELO CYRILA A METODA

Valéria Vašeková, 7. trieda

Hrdí sme, keď počujeme tieto mená,
radosť nesú k nám ich diela.
V našich krajinách sú slávní,
Cyril a Metod, bratia známi.

Hlaholiku svätú stvorili,
písmená pre Slovanov objavili.
Božské dielo na zemi,
splnený sen pre národy.



Филип Павелка, 7. клас | Filip Pavelka, 7. trieda

ПОКРОВИТЕЛИ НА ЕВРОПА

Нина Байчєвова, 7. клас

Покровители народни ги наричат,
всичките славяни силно ги обичат.
Братските народи с азбуката надариха,
пътя към доброто и сполуката откриха.

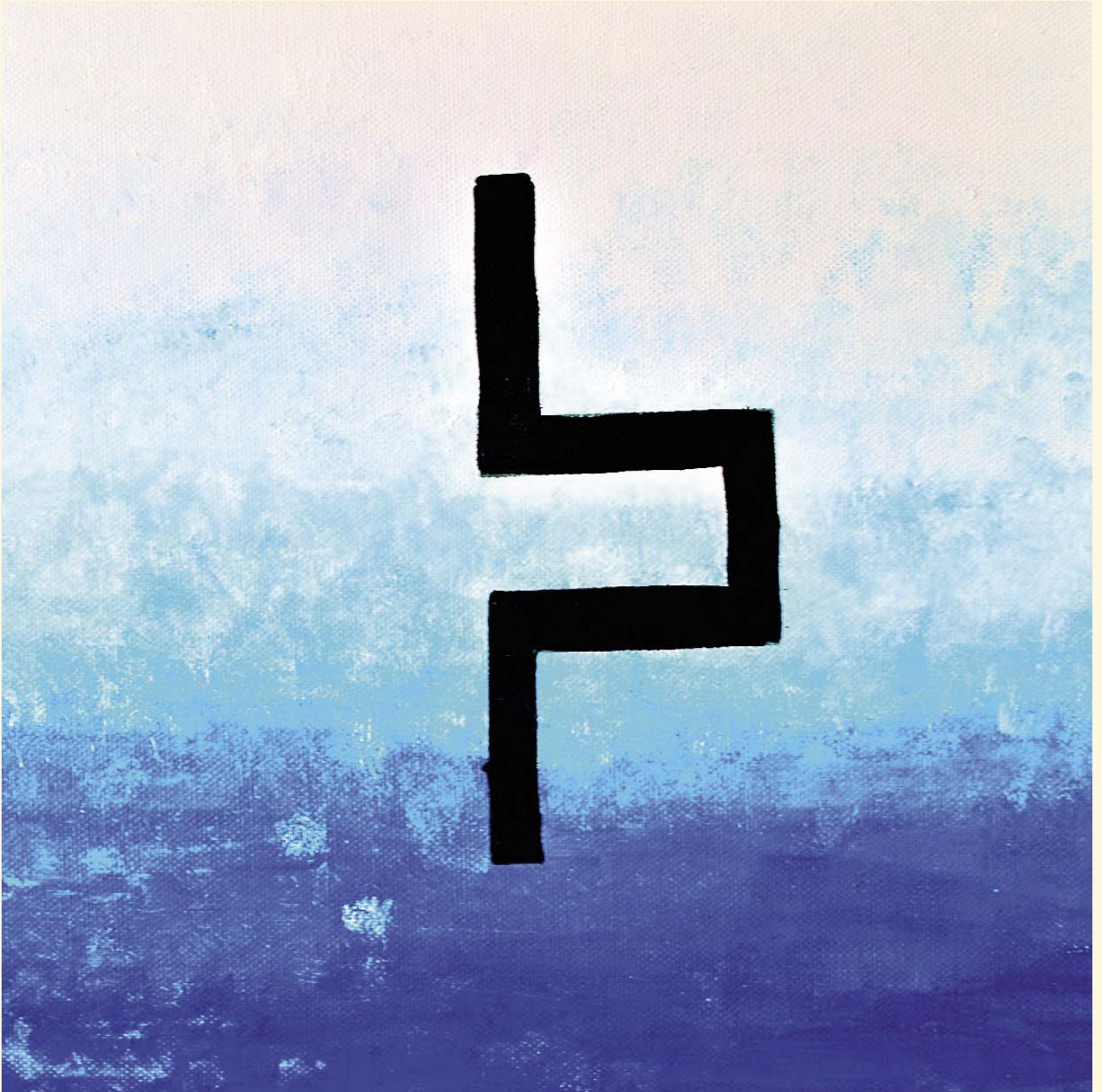
Европа имената им почита,
сътворената глаголица зачита,
с уникалност свята е призната,
силно възгордява ни душата.

PATRÓNI EURÓPY

Nina Bojčєvova, 7. trieda

Patrónmi národov ich nazývajú,
všetci Slovania ich radi majú.
Bratské národy abecedou obdarili,
cestu k dobru a úspechu odhalili.

Európa ich mená uctieva,
vytvorenú hlaholiku uznáva.
S posvätnosťou priznaná,
hrdosťou dušu napĺňa.



Кристина Зайцева, 7. клас | Kristína Zajcevoá, 7. trieda

ГЛАГОЛИЦАТА

Бейза Хайридин, 10. клас

Глаголицата обединява всичките славяни,
с четмо, с писмо дарява праведните християни.
Писмеността славянска има пламенни душмани.
Защитата ѝ води до безброй словесни вулкани.

„Божествената“ догма триезична забранява
правото човешко Бог да славиш на езика роден.
Еврейски, гръцки и латински са езиците свещени.
Праведни и святи, величествени и богати.

Всичко е дошло от Бога, смело спори Кирил.
На земята всичките народи са чада единни.
Братята велики свято семе посадиха.
Племето славянско в народност изградиха.

HLAHOLIKA

Bejza Chajridin, 10. trieda

Hlaholika spája všetkých Slovanov,
slovom a písmom obdarúva spravodlivých kresťanov.
Písomnosť slovanská má plamenných nepriateľov.
Jej obhajoba spôsobuje množstvo slovných sporov.

„Božská“ dogma trojjazyčná zabraňuje,
ľudské právo Boha sláviť v reči rodnej.
Hebrejský, grécky a latinský sú jazyky sväté.
Pravoverné a cnostné, majestátne a bohaté.

Všetko prišlo od Boha, Cyril smelo hlása,
len v rovných národoch na zemi je spása.
Bratia veľkí sväté zrno zasiali.
Plemeno slovanské v národ obrátili.



Бруно Потурнай, 7. клас | Bruno Poturnaj, 7. trieda



Крiстиян Шински, 5. клас | Kristián Šinský, 5. trieda

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Глаголицата носи древна история и вековна мъдрост. Ние черпим от нейната живителна сила и красота. Преоткриваме неизчерпаемата ѝ мощ и въздействие. Ревностно я съхраняваме за бъдното с гордата мисъл на Иван Вазов, че „И ний сме дали нещо на светът – на вси словене книга да четат“.

ZÁVER

Hlaholika má svoju starú históriu a stáročnú múdrosť. Čerpáme z nej životodarnú silu a krásu. Opätovne objavujeme jej nekonečnú moc a vplyv. Horlivo ju ochraňujeme pre nasledovníkov s hrdou myšlienkou Ivana Vazova, že „Aj my sme dali niečo svetu – všetkým Slovanom knihu, aby mohli čítať“.



Филип Павелка, 7. клас | Filip Pavelka, 7. trieda

